Dosarul nr. 2-18821/23 **/2-23131675-12-2-13092023/**

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

07 octombrie 2025 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, (sediul Centru)
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Angela Ciubotaru
Grefier Ionela Ceborciu, Mădălina Chivu
Cu participarea:
Reclamantului George Boțan
Avocatul reclamantului Ion Ticu
Reprezentantul Ministerul Justiției Teodor Stelea,
Reprezentantul intervenientului accesoriu, procurorul Victoria Boldescu.

a examinat în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Boțan George împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor judiciare,

CONSTATĂ

În data de 12 septembrie 2023, Boțan George a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova /f. d 3-12/, prin intermediul căreia a solicitat:

*- încasarea din contul statului Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul reclamantului Boțan George a sumei de 1 000 000 lei, cu titlu de remediu pentru compensarea prejudiciului moral cauzat în urma tragerii ilegale la răspundere penală în dosarul penal nr. *****;*

*-încasarea din contul statului Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul reclamantului Boțan George a sumei de 643223,75 lei, cu titlu de remediu pentru compensarea prejudiciului material cauzat în urma tragerii ilegale la răspundere penală in dosarul penal nr. *****;*

- compensarea din contul statului Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul reclamantului Boțan George a cheltuielilor de

asistență juridică suportate în legătură cu intentarea prezentului proces civil în sumă de 5000 lei.

Conform încheierii din 15 septembrie 2023, cererea de chemare în judecată a fost acceptată în procedură contencioasă /f. d 135-136, volumul I/.

Argumentele participanților la proces

În motivarea acțiunii înaintate, reclamantul susține că urmărirea penală pe cauza penală nr.*****a fost începută la 14 februarie 2014 pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal.

Corespunzător, partea reclamantă susține că la 16 septembrie 2016 în privința executorului judecătoresc George Boțan a fost pornită urmărirea penală nr.***** pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin.(4) din Codul penal.

Ulterior, reclamantul informează că, cauzele penale menționate supra au fost conexate într-o procedură unică, cu atribuirea numărului unic de evidență nr. *****fapt ce rezultă din ordonanța privind scoaterea de sub urmărire penală a lui Boțan George.

Partea reclamantă informează că la data de 20.09.2016 a fost audiat în calitate de bănuit, iar prin ordonanța emisă la 22.09.2026 în cadrul dosarului penal nr. ***** de către procurorul în Procuratura anticorupție Dumitru Robu, acesta a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal, depunând și declarații în calitatea sa de învinuit la data de 22.09.2016.

Ulterior, Boțan George informează că la data de 25.11.2016 a fost audiat suplimentar în calitate de învinuit iar la data de 20.09.2016 ora 11:15 a fost reținut în mun. Chișinău, prin procesul-verbal de reținere fiindu-i atribuită calitatea de bănuit.

În continuare, în susținerea acțiunii înaintate, reclamantul informează că la 22.09.2016 prin încheierea instanței de judecată a sect. Buiucani, mun. Chișinău, a fost aleasă măsura preventivă arestul pe un termen de 30 zile, până la 20.10.2016 ora 11:15.

La fel, reclamantul susține că la data de 19.10.2016 prin încheierea instanței de judecată a sectorul Buiucani, mun. Chișinău, a fost prelungită măsura preventivă - arestul pe un termen de 30 zile, până la ora 11:15, iar la 16.11.2016 prin încheierea instanței de judecată a sect. Buiucani, mun. Chișinău a fost prelungită măsura preventivă arestul pe un termen de 25 zile, până la 14.12.2016 ora 11:15.

Boțan George mai precizează că la 13.12.2016 prin încheierea instanței de judecată a sect. Buiucani, mun. Chișinău, a fost prelungită măsura preventivă arestul pe un termen de 20 zile, până la 03.01.2017 ora 11:15 iar la 30.12.2016 prin încheierea instanței de judecată a sect. Buiucani, mun. Chișinău, a fost prelungită măsura preventivă arestul pe un termen de 25 zile, până la 03.01.2017 ora 11:15.

Suplimentar, reclamantul susține că la 18.01.2017 prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost înlocuită măsura preventivă arestul preventiv, în arest la domiciliu pe un termen de 30 zile, până la 17.02.2017 ora 15:00 iar la 15.02.2017 prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost prelungită măsura preventivă arestul la domiciliu pe un termen de 20 zile, până la 10.03.2017 ora 15:00.

Totodată, Boțan George subliniază că la 09.03.2017 prin încheierea instanței de judecată a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost înlocuită măsura preventivă — arestul la domiciliu, cu liberarea provizorie sub control judiciar pe un termen de 30 zile, până la 08.04.2017 ora 15:55 iar la 05.04.2017 prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost prelungită măsura preventivă liberarea provizorie sub control judiciar pe un termen de 30 zile, până la 08.05.2017.

La fel, partea reclamantă informează că la data de 20.09.2016 de către procuror a fost perchiziționat domiciliul lui Boțan George din mun. Chișinău, str*****, nr***** iar la aceiași dată de către procuror a fost efectuată o percheziție și în automobilul care aparținea lui George Boțan de model "*****" cu n/î *****.

Aderent, reclamantul precizează că în data de 20.09.2016 de către procurori a mai fost efectuată percheziția și în biroul de serviciu a lui Boțan George din mun. Chișinău, str. *****.

Boțan George, în continuare informează că în cadrul urmăririi penale, la data de 20.09.2016, 22.09.2016 și 25.11.2016 a depus mai multe declarații prin care a solicitat procurorilor anexarea probatoriului care demonstrau absența elementelor infracțiunii, precum și faptul că nu a recunoscut niciodată comiterea infracțiunii incriminate.

Respectiv, partea reclamantă învederează prin ordonanța procurorului în Procuratura anticorupție, Mirandolina Susițcaia din 27.07.2021, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a reclamantului, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În continuare, partea reclamantă consideră că din data de 27.07.2021, când s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Boțan George din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, acesta a dobândit dreptul de a cere aplicarea prevederilor Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, nr. 1545-XIII din 25.02.98 (Legea nr. 1545), în vederea compensării prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale procurorilor de tragere ilegală la răspundere penală.

La fel, Boțan George menționează că în perioada anilor 2016-2021, pe parcursul urmării penale, a fost supus mai multor acțiuni ilegale ale organului de urmărire penală, procuraturii și instanței de judecată, fiind tras ilegal la răspundere penală, motiv pentru care a avut de suferit din punct de vedere moral, psihic.

În acest sens, reclamantul consideră că ținerea persoanei sub învinuire este de drept o acțiune de tragere a persoanei la răspundere penală, or în acest sens s-a expus și Curtea Constituțională în hotărârea nr.26 din 23.11.2010, care printre altele a constatat, că asemenea acțiune procesuală duce la restrângerea drepturilor constituționale legate de libertatea persoanei, dreptul la libera circulație ș.a., astfel persoana fiind în calitatea de învinuit este supusă unor restrângeri de ordin social, psihologic, civil.

Ținând cont de informațiile expuse supra, reclamantul concluzionează că Boțan George a avut calitatea de învinuit timp de aproape 5 ani., s-a aflat în stare de arest preventiv timp de 120 de zile și în stare de arest la domiciliu pentru o perioadă de 51 de zile.

La fel, reclamantul informează că măsura preventivă sub formă de liberare provizorie sub control judiciar a fost aplicată pentru Boțan George pentru un termen de 58 de zile iar urmare a aplicării în privința lui Boțan George a măsurii preventive sub formă de arest, la data de 18.10.2016 a fost emis de ministrul justiției Ordinul nr. 986 privire la suspendarea activității executorului judecătoresc Botan George.

Reclamantul Boțan George mai menționează că în perioada care a succedat momentul pornirii urmăririi penale la 16.09.2016 era obligat de a se prezenta la citații și de a participa la diverse acțiuni procesuale în baza sesizării pe care a depus-o la organul de urmărire penală, iar ulterior, ca urmare a acestei sesizări a fost pornită o cauză penală în privința sa în care a fost reținut și arestat aproape jumătate de an, iar aceste împrejurări denotă clar că în rezultatul pornirii urmăririi

penale; tragerii la răspundere penale pentru comiterea pretinsei fapte prejudiciabile prevăzute de art. 196 alin.(4) Cod Penal, reclamantului i-a fost încălcat dreptul fundamental de a nu fi urmărit penal, în lipsa unei fapte infracționale și prejudiciabile, precum și dreptul la protecția vieții private.

Reclamantul precizează că urmare a activităților ilegale: de accesare, extragere și prelucrare a datelor personale care vizează pe Boțan George și rudele acestuia de către Centrul Național Anticorupție și Procuratura Anticorupție, stocate în Registrul de Stat al Populației, de efectuare ilegală a percheziților la domiciliul său, la locul său de activitate și în automobil, de tragere ilegală la răspundere penală pentru comiterea pretinselor fapte prejudiciabile prevăzute de art. 196 alin.(4) Cod penal a suferit un prejudiciu moral și material considerabil, determinat inclusiv de necesitatea deplasării la sediile organului de urmărire penală al CNA și procurorilor în Procuratura anticorupție în procesul anchetării procesului penal în privința sa, precum și angajării avocatului în vederea acordării asistenței juridice in legătură cu acuzațiile de comiterea pretinsei fapte prejudiciabile penale prevăzute de art. 196 alin.(4) Cod penal, care se sancționează cu închisoare de până la 3 ani.

În acest context, Boțan George indică că acțiunile ilegale admise de reprezentanții organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție, procurorilor din cadrul Procuraturii anticorupție, inclusiv în perioada îndelungată pe parcursul căreia reclamantul au fost persecutat penal: 16.09.2016-27.07.2021 (58 luni 11 zile), în timp ce evident nu existau elementele faptei penale care i-au fost incriminate motivează pretenția acestuia de a solicita repararea prejudiciului moral.

În aceste circumstanțe, reclamantul consideră că reieșind din motivarea invocată de către procuror în ordonanța de scoatere de sub urmărire penală, lui Boțan George neîntemeiat și ilegal i-a fost incriminată comiterea infracțiunii prevăzută la art. 196 alin, (4) Cod Penal, iar pentru a se ajunge la concluzia de lipsă a elementelor infracțiunii în acțiunile reclamantului, au fost necesari aproape 5 ani, perioadă în care reclamantul a fost într-o continuă stare alarmantă și de stres, fiind neglijat în mediul său profesional de către colegi și colectivul de muncă, în spațiul public fiind tratat cu dispreț de către societate, dat fiind caracterul infracțiunii de care a fost acuzat, că ar fi comis-o și contextul social in care se afla întreg sistemul de justiție (legătura cu dosarul cu denumirea generică ”Landromat"), precum și în cel privat și familial.

Astfel, Boțan George consideră că extensiunea acțiunilor ilegale ale procuraturii în raport cu reclamantul, se cristalizează în două aspecte esențiale cauzarea prejudiciului moral și daune aduse reputației profesionale.

Boțan Goerge indică că determinarea lezării onoarei, demnității și reputației profesionale se bazează pe noțiunea de încălcare a principiilor morale ale societății, iar în speță, această încălcare s-a produs prin învinuirea fără temei a reclamantului în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 196 alin. (4) Cod Penal, precum și persecutarea acestuia, pe calea urmăririi penale, prin instrumentarea defectuoasă a dosarului penal în privința sa.

În context, reclmantul indică că ascensiunea în carieră și consolidarea onoarei, demnității și reputației profesionale a reclamantului a cunoscut o evoluție constantă până în anul 2016, această evoluție fiind întreruptă nejustificat, drept consecință a intentării și instrumentării ilegale a dosarului penal în privința sa.

Boțan Georgee mai evidențiază și faptul că, demnitatea include în sine conștientizarea de către reclamant a valorii sale abstracte și concret-sociale, precum și a valorii grupului profesional-social din care face parte, or, prin crearea acestei situații devolutive și injuste, demnitatea reclamantului a fost lezată substanțial prin faptul că a fost înlăturat de la activitatea sa profesională, fapt ce nu i-a permis să-și cizeleze calitățile profesionale, influențând astfel aprecierea sa în calitate de justițiar, membru al societății și nu în ultim rând, ca persoană.

Partea reclamantă explică că lezarea onoarei s-a manifestat și prin faptul că, acesta a simțit modificarea opiniei publice în raport cu propria persoană, iar în momentul în care despre o persoană se răspândesc informații false și lezate, aprecierea socială a personalității se schimbă și persoanei i se aduc prejudicii pe nedrept. Astfel, momentul în care aprecierea socială a reclamantului a fost alterată, este momentul în care procuratura a inițiat procesul penal în privința sa, prin instrumentarea unui dosar vădit ilegal.

Respectiv, reclamantul consideră că i s-a adus un prejudiciu moral considerabil, având în vedere statutul pe care îl are executorul judecătoresc în societate.

Astfel, reclamantul precizează că bucurându-se în familie și societate de reputație impecabilă, a suferit grav în urma acțiunilor arbitrare ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii, care de la bun început au apreciat neobiectiv probele și circumstanțele cauzei, cauzându-i stres legat de soarta incertă și

perspectiva reală de a fi pedepsit penal ilegal, precum și suferințe emoționale grave.

Urmare a pornirii neîntemeiate a procesului penal, efectuării percheziţiilor la domiciliu, în biroul de serviciu, în unitatea sa de transport și arestării sale, Boțan George susține că a constituit obiectul discuțiilor în domeniul său de activitate, deoarece majoritatea executorilor judecătorești cunoșteau că este reținut și arestat iar de la data reținerii și până în prezent, împreună cu familia sa a fost ținta mai multor atacuri răutăcioase, bârfe, zvonuri, efectul cărora este foarte dificil de combătut indiferent de eforturile întreprinse.

În acest context, reclamantul susține că în acești aproape 5 ani atât el cât și familia sa au îndurat suferințe psihice. Împreună cu soția, și-a educat copiii și discipolii cu exigență, în sprijinul dreptății, echității, activismului social și integrității. A depus eforturi consistente și susținute să fie un exemplu demn de urmat atât familiei cât și subalternilor la serviciu. Pe tot parcursul activității profesionale a avut cerințe stricte referitor la legalitatea activității profesionale, promptitudinea îndeplinirii obligațiilor de serviciu, profesionalism, moralitate și ordine, motiv pentru care consideră că despăgubirea adecvată pentru suferințele morale suferite, constituie suma de 1 000 000 de lei cu titlu de remediu pentru compensarea prejudiciului moral cauzat în urma acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și procurorului.

Cât privește pretenția cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat ca rezultat al deținerii lui Boțan George în stare de arest în cadrul cauzei penale, reclamantul susține că prejudiciu material cauzat lui Boțan George urmare a aplicării măsurii preventive sub formă de arest preventiv și arest la domiciliu și tragerii ilegală a acestuia la răspundere penală este de 643223,75 lei (calculul privind venitul ratat pentru perioada octombrie 2016 – iulie 2017 și alte calcule pentru anii precedenți).

Respectiv, reclamantul informează că în perioada menționată activa în calitate de executor judecătoresc, prin urmare, fiind supus arestului și fiind încă și suspendat din funcție pe durata arestării sale și a aplicării altor măsuri preventive alternative arestului, acesta nu a activat în perioada octombrie 2016 — iulie 2017, iar drept consecință în această perioadă Boțan George nu a avut nicio încasare de onorariu legată din activitatea sa.

În drept, reclamantul își întemeiază pretențiile în baza prevederilor art.art.6, 8 CEDO; art.53 din Constituția Republicii Moldova; art. art.524 și 525 Cod de procedură penală, art. art. 1; 3 alin. (1) lit. a) și e) alin. (2), (5)- (6) lit. b); 7 lit. e); 10, 11 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești; art. art. 14, 512, 514, 1398, 1402^2, 1405, 1422-1423 Cod civil, art. 4 alin.(l) pct. 11) al Legii taxei de stat, precum și art. art..5 și (2), 81, 82, art. 85 alin.(l) lit. I), 90, 96, 166 -167 Cod de procedură civilă.

În data de 20 octombrie 2023, de către reprezentantul Procuraturii Generale a RM, Victoria Boldesco a fost depusă referință prin intermediul căreia a solicitat respingerea acțiunii formulate de Boțan George ca fiind neîntemeiată /f. d 143-145, volumul I/.

În motivarea poziției sale, intervenientul accesoriu susține că organul de urmărire penală nu a admis ingerințe ilegale ale drepturilor reclamantului Boțan George, or organul de urmărire penală, în cadrul cauzei penale, a realizat un mecanism investigator efectiv într-o societate democratică și anume de a investiga și preveni acțiuni criminale comise de către persoanele fizice şi juridice.

La fel, intervenientul accesoriu susține că scopul urmăririi penale, fiind bine definit de către legiuitor în art. 1 alin. (2) Cod de Procedură Penală al Republicii Moldova, justifică necesitatea derulării acesteia ca mijloc de luptă contra criminalității, mijloc de protejare a persoanei, societății și statului de infracţiuni, mijloc de existenţă şi de menținere a unui stat de drept.

Astfel, consideră că afirmația precum că Boțan George ar fi fost recunoscut în calitate de învinuit ilegal, este lipsită de suport legal și declarativă, deoarece ordonanța de recunoaştere în calitate de bănuit a fost emisă în baza probelor existente la acel moment care au stat la baza bănuielii rezonabile că Boțan George a comis infracțiunea imputată, iar aceasta nu presupune nicidecum existenţa aceluiaşi cumul de probe care stă la baza rechizitoriului.

Prin urmare, consideră intervenientul accesoriu că nu sunt premise verosimile a considera că ar fi fost comise acţiuni cu intenţie sau culpă gravă, îndreptate împotriva actului de justiție sau a ordinii publice.

În această ordine de idei, intervenientul accesoriu concluzionează că reclamantul nu a prezentat probe care să justifice încasarea prejudiciului moral

în mărime de un milion de lei, nu a prezentat probe care să ateste cauzarea frustrărilor, stresului şi a neliniştii, ponegririi onoarei, demnității și reputației sale, astfel încât să constituie temei de despăgubire din partea statului, iar instanța de judecată la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât şi datele obiective care certifică acest fapt, or în conformitate cu art. 118 din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecţiilor sale.

În data de 20 octombrie 2023, de către reprezentantul Ministerului Justiției, Ion Tulbure a fost depusă referință prin intermediul căreia a solicitat respingerea acțiunii reclamantului Boțan George ca neîntemeiată /f. d 147-151, volumul I/.

În motivarea poziției sale, partea pârâtă susține că art.6 din Legea nr.1545 prevede expres care sunt cazurile în care survine dreptul persoanei fizice/juridice la repararea prejudiciului cauzat prin actiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instantelor judecătoreşti. Astfel, unul din aceste drepturi este si scoaterea persoanei de sub urmărire penală (lit. b). art.6).

Prin urmare, Ministerul Justiției precizează că, coroborând norma legală citată mai sus la circumstantele cauzei, în privinta reclamantului George Boțan la data de 27 iulie 2021, a fost emisă ordonanta de scoatere de sub urmărire penală pe cauza penală nr. *****, pe motiv că fapta nu întruneşte elementele infracţiunilor imputate.

Totusi, partea pârâtă consideră că chiar si dacă în privința reclamantului a fost emisă această ordonată, prin prisma Legii nr. 1545 persoana are dreptul să solicite despăgubire în situația când aceasta fost emisă sentință de achitare, respective anume, în astfel de situații se poate invoca că persoana într-adevăra fost atrasă la răspundere penală.

Respectiv, Ministerul Justiției consideră că prezenta acțiune civilă este neîntemeiată, în condițiile în care, conform prevederilor enunțate rezultă expres că nu orice acțiune a organelor de drept şi judecătoreşti atrage răspunderea Statului, la caz în lipsa unor constatări privind ilegalitatea măsurile întreprinse de către organul de urmărire penală, prin urmare, normele legale, și anume art. 6 şi art. 3 din Legea nr.1545 sunt indisolubile și nu pot fi aplicate separat.

Suplimentar, Ministerul Justiției susține că recunoaşterea persoanei în calitate de bănuit şi/sau învinuit este o măsură procesuală prevăzută de lege, necesară într-o societate democratică în vederea stabilirii adevărului, are un scop legitim de a asigura măsuri eficiente de luptă cu criminalitatea și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfăşurării urmăririi penale.

Totodată, Ministerul Justiției evidențiază că prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, Mirandolina Susițcaia din 27 iulie 2021, reclamantul George Boțan a fost scos integral de sub urmărire penală pe motiv că fapta acestuia nu întruneşte elementele infracțiunii, în plus acțiunile procurorului de recunoaştere a reclamantului George Boțan în calitate de învinuit în speță nu pot fi calificate drept acțiuni de tragere ilegală la răspundere penală în sensul enunțat în art. 3 din Legea nr. 1545.

Suplimentar, Ministerul Justiției precizează că prin ordonanţa de recunoaştere în calitate de învinuit a reclamantului George Boțan, organul de urmărire penală a considerat că, sunt suficiente temeiuri de a bănui că, anume acesta a săvîrsit infractiunile prevăzută de art. 196 alin. (4) Cod Penal, însă ulterior, prin ordonanţa de scoatere de sub urmărire penală s-a constatat că fapta acestuia nu întruneşte elementele infracțiunii incriminate.

Prin urmare, Ministerul Justiției consideră că reclamantul a fost supus unui control legal de către organele de resort ghidat de legea procesuală penală în scopurile enunțate în special în art.1, 19, 279 Cod de procedură penală, ingerință admisă atît de legislația națională, cât și de cadrul normativ internațional, or, în spiritul legii enunțate reclamantul George Boțan atunci cînd interesul suprem al persoanei societății și/sau a statului în sensul protejării nu se poate opune acestei ingerințe împotriva comiterii infracțiunilor îl cere.

În acest context, Ministerul Justiției explică că reclamantul George Boțan nu este în măsură să pretindă admiterea în privința dînsului a acțiunilor ilicite de către organul de urmărire penală şi violarea drepturilor sale prevăzute de par.1 art.5, par.1,2 și 3 lit.a) art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale or, prin acțiunile sale organul de urmărire penală a acționat în conformitate cu legea procesuală penală, fără a admite încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată și nu a comis

fapte manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale.

Or, pârâtul consideră că fiind supus controlului de profil, în rezultatul acțiunilor întreprinse de către organele de urmărire penală, s-a constatat că reclamantul George Boțan nu este pasibil tragerii la răspundere penală sau judecăţii din motivul că, fapta acestuia nu întruneşte elementele infracțiunii, fapt care exclude temeinicia pretenției reclamantului că, acesta ar fi fost tras la răspundere penală în sensul art.50 Cod penal, iar în acest sens acțiunile organului de urmărire penală sub nici o condiție nu pot fi tratate drept ilicite atît în sensul Legii nr.1545 din 25.02.1998, cît şi în spiritul Legii procesuale penale.

De asemena, parta pârâtă evidențiază că la materialele cauzei lipseşte o dovadă a faptului că reclamantul s-ar fi plîns, ar fi înaintat o cerere organelor competente de comiterea referitoare la pretinselor ilegalități, în scopul atragerii acestora la răspundere, inclusiv în temeiul art.306 Cod penal pentru pretinsa tragere la răspundere penală a persoanei nevinovate.

În circumstanțele enunţate, Ministerul Justiției consideră că acțiunile organului de urmărire penală au fost perfect legale, la etapa corespunzătoare, iar drept rezultat deşi formal ar dispune de dreptul pretins în condițiile lit. b) art.6 al Legii nr.1545 din 25.02.1998, în privinţa acestuia nu au fost comise acțiuni ilicite, or, în lipsa temeiului statuat în art.3 alin. (1) lit.a) al Legii nr.1545 din 25.02.1998, prejudiciul pretins a fi cauzat reclamantului nu este reparabil în sensul legii date.

Cu referire la pretenția privind încasarea în beneficiul reclamantului George Boțan a prejudiciului moral, Ministerul Justiției susține că este o solicitare nefondată, în condițiile în care prezenta acțiune civilă nu întruneşte toate condiţiile de aplicabilitate a Legii nr.1545.

Astfel, concluzionează Ministerul Justiției că în lipsa unor acte ce atestă expres ilegalitatea actelor prin care au fost dispuse acțiunile de urmărire penală, pe cale de consecință se observă şi neîntrunirea condițiilor stipulate la art. 3 din legea nr. 1545/1998.

Poziția părților în cadrul ședinței de judecată

În cadrul ședinței de judecată, reclamantul Boțan George a solicitat instanței de judecată admiterea integral a acțiunii formulate, pe motivele de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată. Suplimentar a

reiterate acțiunile organului de urmărire penală, a reiterate efectele acestora asupra vieții, asupra întregii familii, drepturi personale nepatrimoniale pe care le apăr prin prezenta acțiune, întru restabilirea dreptului lezat.

Reprezentantul reclamantului, avocat Ion Ticu, în cadrul ședinței de judecată a solicitat admiterea integral a acțiunii.

Teodor Stelea, reprezentantul Ministerului Justiției prezent în ședința de judecată a susținut poziția expusă în referința anexată la materialele cauzei, solicitând respingerea integrală a acțiunii, menționînd că pretenția privind repararea prejudiciului material și moral n-a fost justificată și temeid e admiterea acesteia nu este.

Reprezentantul intervenientului accesoriu, Victoria Boldescu a solicitat respingerea acțiunii formulate de reclamant drept neîntemeiată.

Aprecierea instanței de judecată

Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei, probele prezentate pentru dovedirea celor invocate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spața, instanța de judecată conchide de a ***admite parțial*** cererea de chemare în judecată depusă, pentru considerentele ce urmează.

În ședința de judecată s-a constatat, dar și din actele cauzei și suportul probatoriu administrat rezultă că, urmărirea penală pe cauza penală nr. *****a fost începută la 14 februarie 2014 pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal.

Corespunzător, la data de 16 septembrie 2016 în privința executorului judecătoresc George Boțan a fost pornită urmărirea penală nr. ***** pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) din Codul Penal.

Ulterior, cauzele penale menționate supra, **au fost conexate** într-o procedură unică, cu atribuirea numărului unic de evidență **nr. *****, (cauză prin care a fost scos de sub urmărire penală prin ordonanța din 27.07.2021, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal)./f.d.128/

Astfel, actele cauzei atestă că prin ordonanța emisă la 22 septembrie 2016 în cadrul dosarului penal nr. ***** de către procurorul în Procuratura anticorupție Dumitru Robu, reclamantul Boțan George a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiuni prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod Penal, în aceia că : în perioada 24.02.2014 – 03.03.2014, Boțan George, activând în funcția de

executor judecătoresc în baza licenței seria *****, fiind o persoană publică, investită de stat cu competența de a îndeplini activități de interes public și anume, efectuarea acțiunilor procedural pentru executarea silită a documentelor executorii, a încasat, în temeiul documentelor executorii emise de către judecătoriile Criuleni, Drochia și Bălți, sume bănești în diverse valute, în valoare totală de 4. 685.951.666 lei de la debitori nerezidenți ai Republicii Moldova.

În această ordinde de idei, în data de 22 septembrie 2016 de către procurorul în Procuratura anticorupție, Dumitru Robu a fost emisă ordonanța potrivit căreia a fost dispusă inițierea procedurii privind aplicarea în privința învinuitului Boțan George a măsurii preventive arestul preventiv pe un termen de 30 de zile /f. d f. 226-227 volumul I/.

În data de 22 septembrie 2016 de către Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, Judecător Mihail Diaconu a fost emisă încheierea conform căreia a fost dispusă aplicarea măsurii preventive – arestul preventiv și elibera mandat de arestare în privința lui Boțan George, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod Penal al RM, pe un termen de 30 zile, începând cu data de reținerii de facto – 20.09.2016, ora 11:15 min /f. d 228-231, volumul I/.

Nefiind de acord cu încheierea emisă, avocatul Burlacu Silviu în interesele învinuitului Boțan George a declarat recurs, prin care solicită admiterea acestuia cu casarea încheierii și aplicarea în privința acestuia a măsurii preventive – liberarea provizorie sub control judiciar.

Astfel, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, a respins ca nefondat recursul declarant de către avocatul Burlacu Silviu în interesele învinuitului Boțan George fiind menținut fără modificări încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 septembrie 2016.

La fel, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 30.12.2016, în privința învinuitului Boțan George a fost prelungit măsura preventivă – arestul preventiv pe un termen de 25 de zile, cu menținerea acestuia în penitenciarul de detenție provizorie nr. 13 din mun. Chișinău.

Totodată, din materialele cauzei, instanța reține că potrivit încheierii din data de 18 ianuarie 2017, ora 12:15 emisă de către Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, JudecătorVitalie Budeci, a dispus admiterea parțială a cererii avocatului Burlacu Silviu, în interesele lui Boțan George privind înlocuirea

măsurii preventive ,,arestul preventive” în privința învinuitului Boțan George, fiind înlocuită măsura preventivă ,,arestarea preventivă” aplicată față de învinuitul Boțan George, prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 30.12.2025 cu măsura preventive ,,arestarea la domiciliu”, pe un termen de 30 de zile, cu calcularea termenului din momentul emiterii prezentei încheieri, și anume din data de 18 ianuarie 2025 ora 12:15 și până la 17 februarie 2025 ora 12:15 /f.d 237-242, volumul I/.

Ulterior, conform încheierii emise de Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din data de 15 februarie 2017, a fost dispusă admiterea demersului procurorului și a prelungi durata termenului arestării la domiciliu a învinuitului Boțan George, pe un termen de 20 zile, până la data de 10 martie 2017 orele 15:00, cu păstrarea restricțiilor, obligațiilor și adresei de executare a măsurii preventive stabilite anterior /f. d 243-246, volumul I /.

Nefiind de acord cu încheierea sus menționată, avocatul Burlacu Silviu în numele învinuitului Boțan George a înaintat recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 15 februarie 2017 privind prelungirea măsurii preventive sub formă de arrest la domiciliu pe un termen de 20 de zile în privința învinuitului Boțan George, cu aplicarea măsurii preventive liberarea provizorie sub control judiciar.

Așa dar, potrivit încheierii din data de 22 februarie 2017 emisă de către Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, a fost decisă respingerea recursului avocatului Burlacu Silviu în numele învinuitului Boțan George, și menține fără modificări încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 15.02.2017 privind prelungirea măsurii preventive – arestarea la domiciliu cu eliberarea mandatului de prelungire a arestării la domiciliu în privința lui Boțan George, pe un termen de 20 zile, cu calcularea termenului până la data de 10.03.2017, ora 15:00 /f. d 2-6, volumul II).

În continuare, instanța stabilește că procurorul în Procuratura anticorupție – Ion Munteanu la data de 20.01.2017 a înaintat demers privind prelungirea măsurii preventive - arestul la domiciliu în privința învinuitului Boțan George, pe un termen de 30 zile.

Respectiv, conform încheierii din data de 09 martie 2017 emisă de către Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani a fost dispusă admiterea parțială a demersului procurorului și înlocuirea măsurii preventive aplicate în privința

învinuitului Boțan George - arestului la domiciliu, cu măsura preventivă liberarea provizorie sub control judiciar pe un termen de 30 zile, cu calcularea termenului de la 09.03.2017, orele 15:55, cu stabilirea următoarelor restricții și obligații :

-să nu părăsească teritoriul RM decât în condițiile stabilite de către judecătorul de instrucție , după caz de către instanță;

-să comunice organului de urmărire penală, după caz, la instanța de judecată ori de câte ori domiciliu;

-să se prezinte la organul de urmărire penală sau, după caz, la instanța de judecată ori de câte ori este nevoie;

-să nu intre în legătură cu personae care au calități procesuale în cauza penală (martori, etc).

-să nu săvârșească acțiuni de natură să împiedice aflarea adevărului în procesul penal. Boțan George urmează a fi eliberat de sub arest la domiciliu, imediat /f. d 7-10, volumul II).

Totodată, instanța de judecată identifică că în data de 03 aprilie 2017, procurorul în Procuratura Anticorupție, Dumitru Robu, a înaintat un demers cu privire la prelungirea măsurii preventive ,,liberarea provizorie sub control judiciar ” în privința învinuitului Boțan George, pe un termen de 30 zile.

Astfel, conform încheierii 05 aprilie 2017 emisă de către Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a fost admis demersal procurorului cu privire la prelungirea măsurii preventive ,,liberarea provizorie sub control judiciar”, pe un termen de 30 de zile, în privința învinuitului Boțan George, care se învinuiește în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) din Codul Penal. S-a prelungit termenul măsurii preventive ,,liberarea provizorie sub control judiciar” în privința învinuitului Boțan George pe un termen de 30 de zile, începând cu data de 08.04.2017 până la 08.05.2017, fiind menținute în privința lui Boțan George restricțiile și obligațiunile stabilite prin încheierea judecătorească din 09.03.2017 /f. d 11-17, volumul II).

În data de 20.04.2017 de către procurorul în Procuratura Anticorupție – Vasile Moroșan la 20.04.2017, a înaintat un demers cu privire la prelungirea măsurii preventive liberarea provizorie de sub control judiciar în privința învinuitului George Boțan, pe un termen de 30 de zile.

Respectiv, potrivit încheierii din data de 05 mai 2017 emisă de către Judecătoria mun. Chișinău, sediul Buiucani a fost dispusă respingerea

demersului procurorului privind prelungirea măsurii preventive sub formă de liberarea provizorie suv control judiciar față de Boțan George, asigurarea și controlul executării încheierii date fiind pusă în sarcina organului de urmărire penală /f. d 18-20, volumul II/.

Conform ordonanței din data de 27 iulie 2021 emisă de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Mirandolina Sușițcaia a fost dispusă scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului Goerge Boțan, din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) din Codul Penal /f. d 128-134, volumul I).

În conformitate cu prevederile art.20 din Constituţie, *orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.*

Potrivit art. 53 alin.(2) din Constituţia RM, *statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârşite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanţele judecătoreşti.*

În continuare, potrivit prevederilor art. 524 Cod de procedură penală, *persoanele cărora, în cursul procesului penal, prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală sau ale instanţelor judecătoreşti, li s-a cauzat un prejudiciu material sau moral au dreptul la despăgubire echitabilă în conformitate cu prevederile legislaţiei cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală şi ale instanţelor judecătoreşti.*

Dispozițiile art. 525 Cod de procedură penală prevăd că *acţiunea pentru repararea prejudiciului poate fi iniţiată în termen de trei ani de la data apariţiei dreptului la repararea prejudiciului conform prevederilor art.6 din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti. Acţiunea pentru repararea prejudiciului poate fi iniţiată în instanţa judecătorească în a cărei rază teritorială domiciliază persoana căreia i-a fost cauzat prejudiciul sau, după caz, succesorii ei, în ordinea procedurii civile, chemînd în judecată statul, care este reprezentat de către Ministerul Justiţiei.*

Potrivit prevederilor art. 2007 alin. (1)-(2) Cod civil, *prejudiciul cauzat persoanei prin acţiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia persoanei responsabile, în următoarele cazuri: a) condamnare ilegală, tragere*

ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea; b) aplicare ilegală, în calitate de sancţiune contravenţională, a arestului, a muncii neremunerate în folosul comunităţii.

Conform prevederilor art. 1 a Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545-XIII din 25.02.98, *prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti.*

Potrivit prevederilor art. 2 a Legii enunțate *supra,* acţiuni ilicite reprezintă *acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).*

În conformitate cu prevederile art.23 alin. (3) Cod de procedură penală, *persoana achitată sau în privinţa căreia s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală ori încetarea urmăririi penale pe temei de reabilitare are dreptul să fie repusă în drepturile personale pierdute, precum şi să fie despăgubită pentru prejudiciul care i-a fost cauzat.*

La fel, potrivit prevederilor art. 66 alin. (3) Cod de procedură penală, *în cazul în care învinuirea nu a fost confirmată, învinuitul sau, după caz, inculpatul are dreptul la reabilitare.*

Conform art. 3 alin.(1) lit. a) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545-XIII din 25.02.98, *în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală.*

Totodată, conform prevederilor art. 6 lit. b) din Legea enunțată supra, *dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.*

În această ordine de idei, instanța de judecată evidențiază că potrivit art. 2036 alin. (1) Codul civil, *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri*.

De asemenea, conform art. 2037 Cod civil, *mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate.Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate.La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului.*

În acest context, reieșind din materialele cauzei, cumulul circumstanțelor constatate *supra* și natura pretenției în coroborare cu normele de drept citate, instanța de judecată reiterează că, odată cu emiterea la data de 22 septembrie 2016 de către procurorul în Procuratura anticorupție Dumitru Robu a ordonanței prin reclamantul Boțan George a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiuni prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod Penal, ultimul a fost supus măsurilor preventive, fiind reținut în calitate de bănuit, în data de 20.09.2016, ora 11:15, ulterior în perioada 22.09.2016 – 03.01.2017 ora 11:15 – fiind supus arestului preventiv, arest la domiciliu în perioada 18.01.2017 – 09.03.2017, ora 15:00, control judiciar în perioada 09.03.2017, orele 15:55 – 08.05.2017, precum și suspendarea activității executorului judecătoresc Boțan George pe durata măsurii preventive sub formă de arest.

Totodată, instanța reiterează că prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție Mirandolina Susițcaia din 27 iulie 2021, s-a dispus scoaterea de sub

urmărire penală a învinuitului George Boțan din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) din Codul Penal, ceea ce constituie motiv de reabilitare, deoarece art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1545 indică expres că, *caracterul ilegal al acţiunilor ilicite pentru care se poate angaja răspunderea statului, se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau administrative (infracţiuni).*

Respectiv, este absolut evident că punerea reclamantului sub învinuire prin ordonanța din 22 septembrie 2016, a adus atingere principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere, iar în situaţia în care în speţă, sunt întrunite condiţiile stabilite de art. 3 alin. (1) lit. a) şi art. 6 lit. b) din Legea 1545, instanţa de judecată apreciază că George Boțan are dreptul de a fi reabilitat prin recunoaşterea acestor erori, inclusiv prin compensarea prejudiciului suportat.

În această ordine de idei, instanța reține că răspunderea penală pretinsă nejustificat reclamantului, l-a poziționat într-o situație frustrantă marcată de presiuni psihologice intensificate de aplicarea în privința acestuia a măsurilor preventive enunțate supra.

La fel, în perioada în care Boțan George a fost supus urmăririi penale, acest caz a fost intens mediatizat, fapt care a plasat reclamantul în situație de stres, acest lucru constituind obiectul discuțiilor în sfera sa de activitate.

În opinia instanței de judecată unul din efectele ordonanţei de punere sub învinuire, este faptul că, la momentul punerii sub învinuire a persoanei, reprezentanţii statului, nu au întreprins toate acţiunile în vederea elucidării tuturor circumstanţelor cauzei, inclusiv a celor care indicau asupra neîntrunirii în faptele lui George Boțan a elementelor infracţiunii incriminate.

Respectiv, urmare a celor menționate supra, instanţa de judecată constată că pretenţia înaintată de către Boțan George cu privire la repararea prejudiciului moral cu titlu de remediu pentru compensarea prejudiciului moral cauzat în urma tragerii ilegale la răspundere penală în dosarul penal nr. *****este întemeiată, însă mărimea compensaţiei pentru prejudiciul moral cauzat ca urmare a acţiunilor

ilegale a organului de urmărire penală solicitată în mărime de 1 000 000 lei este exagerată, motiv din care această pretenție urmează a fi admisă parţial.

La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

La caz, criteriile de evaluare a prejudiciului moral sînt definite în jurisprudența constantă a CtEDO, unde despăgubirea ce va fi adjudecată reclamantului trebuie să reprezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu impactul acțiunilor Statului de tragere la răspundere penală a reclamantului, în legătură cu exercitarea activității judecătorești.

Concomitent, instanţa relevă că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce priveşte proba prejudiciului moral, constatînd în repetate rînduri că proba faptei ilicite este suficientă, urmînd ca prejudiciul şi raportul de cauzalitate să fie prezumate, instanţele urmînd să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existenţă a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu și a împrejurărilor în care a fost săvîrșită, soluţia fiind determinată de caracterul subiectiv, intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă (cauza A. împotriva Norvegiei, nr. 28070/06, 9 aprilie 2009).

Urmare a celor menționate, instanța ținând cont de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat reclamantului, de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă acestuia, de activitatea desfășurată de către acesta – executor judecătoresc, de durata urmăririi penale, de măsurile preventive, de restrângerea posibilităților de viață familială și socială, și că toate în ansamblu urmează să fie succedate de o repunere echitabilă a persoanei în drepturile sale lezate.

În atare circumstanțe, instanța de jduecată conchide de a restabili dreptului reclamantului recunopscut de lege prin compensarea prejudiciului în cuantum de 500 000 de lei, în rest, această pretenție se respinge ca fiind neîntemeiată.

În opinia instanței de judecată suma de 500 000 lei ar aduce o satisfacție echitabilă, ca urmare a încălcării dreptului personal nepatrimonial al reclamantului.

În acest sens, instanța de judecată respinge ca fiind neîntemeiate alegațiile Ministerului Justiției precum că, prin prisma Legii nr. 1545 persoana are dreptul să solicite despăgubire în situația când aceasta a fost recunoscută în calitate de

învinuit, fiind condamnată, iar ulterior în privința sa a fost emisă sentință de achitare, însă la caz, în privința reclamantului nu a fost emisă o sentință definitivă de condamnare, iar pentru a fi în prezența unei acțiuni civile întemeiate, nu este suficient de a fi întrunite doar prevederile art.6, dar este necesară și întrunirea dispozițiilor prevăzute de art. 3 alin. (1) al aceleiași Legi.

Or conform art. 3 lit. a) și c) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545 din 25.02.1998, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală, efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice.

La fel, potrivit prevederilor art. 6 lit. b) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545 din 25.02.1998, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.

Astfel, în sensul dispoziţiilor citate supra este de înţeles că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare şi de anchetă sunt necesare unele condiţii speciale, și anume că, fapta ilicită, în calitate de condiţie generală a răspunderii delictuale, are particularităţi în materia respectivă, așa fiind nu orice acţiune ilicită a organelor de anchetă şi judecată atrage răspunderea statului. O altă condiţie necesară pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare este actul de reabilitare, care şi atestă admiterea erorii judiciare şi prejudicierea neîntemeiată a persoanei.

Pe când la caz s-a constatat cu certitudine că prin ordonanţa procurorului în Procuratura Anticorupție Mirandolina Susițcaia din 27 iulie 2021 s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului George Boțan din motiv, că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod Penal, ceea ce constituie act de reabilitare deplină a lui George Boțan, precum şi temei de angajare a răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat ultimului.

Cu privire la pretenția privind repararea prejudiciului material în cuantum de 643 223, 75 lei, instanța reține următoarele.

Boțan George în motivarea pretenției sale indică că, fiind suspus arestului și fiind încă suspendat din funcție pe durata arestării sale și a aplicării măsurii preventive alternative arestului, acesta nu a activat în perioada octombrie 2016 – iulie 2017, iar drept consecință în această perioadă Boțan George nu a avut nici o încasare de onorariu legată de activitatea sa.

În acest context, instanța reține că art. 7 lit. a) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545-XIII din 25.02.98 stabilește că *în cazurile menţionate la art.3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie salariul şi alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existenţă, de care a fost privată în urma acţiunilor ilicite.*

Partea reclamantă întru susținerea cuantumului prejudiciului material solicitat a anexat calculul privind venitul mediu ratat pentru perioada octombrie 2016 – iulie 2017, în sumă de 643 223, 75 lei /f. d 32-volumul I/.

La acest aspect, instanța constată că potrivit ordinului nr. 986 din 18.10.2016 emis de către Ministerul Justiției a fost suspendată activitatea executorului judecătoresc Boțan George pe durata măsurii preventive sub formă de arest.

Potrivit prevederilor art. 2 legii nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, *executorul judecătoresc este persoană fizică învestită de stat cu competenţa de a îndeplini activităţi de interes public prevăzute de prezenta lege şi de alte legi. În exercitarea atribuţiilor de serviciu, executorul judecătoresc este exponentul puterii de stat. Doar executorul judecătoresc licenţiat şi învestit în condiţiile prezentei legi poate efectua executarea silită. Activitatea executorului judecătoresc nu este activitate economică şi nici de întreprinzător.*

La fel, potrivit prevederilor art. 14 alin. (1) din Legea menționată supra, (1) *licenţa pentru activitatea de executor judecătoresc este actul care confirmă statutul executorului judecătoresc. Licența se eliberează pe un termen nelimitat.*

De asemenea conform prevederilor art. 7 lit. r) din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, *executorul judecătoresc are dreptul să primească, în condiţiile legii, onorarii, taxe pentru actele efectuate şi spezele procedurii de executare.*

La fel, instanța stabilește că în perioada în care reclamantului i-a fost suspendată activitatea din funcția de executor judecătoresc, acesta fiind supus măsurilor preventive sub formă de arest preventiv și arest la domiciliu, ultimul a fost în imposibilitate de a desfășura activitatea profesională și de a încasare a onorariului legat de activitatea sa.

Instanța precizează că executorul judecătoresc exercită o profesie liberală, în baza unei licențe, fără a avea calitatea de salariat. Veniturile sale provin exclusiv din onorariile percepute, sunt variabile, dar continue și previzibile și depind direct de posibilitatea efectivă de a exercita profesia.

Prin urmare, suspendarea din funcție și privarea de libertate determină pierderea totală a veniturilor, nu doar o diminuare a acestora.

În acest această ordine de idei, instanța reține că în speță, limitarea dreptului reclamantului de a desfășura activitatea profesională de executor judecătoresc cu încasarea onorariilor pentru perioada suspendării activității, pentru motive care nu-i sunt imputabile acestuia, constituie o ingerință nejustificată a statului în dreptul reclamantului prevăzut de art. 1 al Protocolului Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăților Fundamentale de către Statul Republica Moldova, motiv din care, instanța conchide de a restabili acest drept al reclamantului prin compensarea prejudiciului în cuntumul solicitat.

Mai mult, la caz, instanța reține relevantă hotărârea CEDO din 28 mai 2002, Stafford c. Regatul Unit § 71 *(în partea ce ține prejudiciul material solicitat legat de pierderea veniturilor sau a oportunităților economice)* potrivit căruia Curtea a subliniat că, chiar dacă reclamantul nu poate dovedi exact cuantumul pierderii financiare, totuși o cerere pentru pierdere materială nu poate fi complet ignorată, or, pierderile cauzate de restricționarea dreptului de a lucra sau de a exercita o profesie trebuie compensate.

Luând în considerație cele menționate supra, instanța precizează că în astfel de situații, evaluarea prejudiciului se poate face în echitate, pe baza pierderii de șanse reale de a obține venituri, nu doar a unui salariu fix sau a unor câștiguri efective deja realizate.

În cadrul circumstanțelor expuse supra, ținând cont de prevederile art. 7 lit. a) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545-XIII din 25.02.98, instanța de judecată constată că reclamantul are dreptul la

compensarea prejudiciului material, cauzat urmare a imposibilității desfășurării activității profesionale și de încasare a onorariilor legate de activitatea sa.

Respectiv, instanța dispune încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în contul lui Boțan George suma de 643 223,75 (șase sute patruzeci și trei mii două sute douăzeci și trei,75) lei cu titlu de prejudiciu material.

Referitor la compensarea cheltuielilor pentru asistența juridică suportate în prezenta cauză civilă instanța de judecată constată următoarele.

Potrivit prevederilor art. 96 alin. (1)-(1^1) din Codul de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.*

În conformitate cu art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

Astfel, pornind de la practica CEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a

altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

Totodată, în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Costin versus România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții versus România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre versus România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.) s-a statuat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 96 alin. (1) şi (1^1) Cod de procedură civilă şi ţinând cont de faptul că acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, iar George Boțan a beneficiat de asistența juridică a avocatului Ticu Ion și a avut cheltuieli de asistență juridică în mărime de 5000 lei, fapt confirmat prin bonul de plată seria DAA nr. 47521739 din 07 septembrie 2023, instanța de judecată va admite pretenția reclamantului și v-a încasa din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Boțan George suma de 5000 (cinci mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în prezenta cauză.

În conformitate cu art.art. 94, 96, art. 236-241 CPC, instanța de judecată

h o t ă r ă ș t e :

Se admite parțial acțiunea.

Se încasează din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în contul lui Boțan George suma de 500 000 (cinci sute mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în contul lui Boțan George suma de 643 223,75 (șase sute patruzeci și trei mii două sute douăzeci și trei,75) lei cu titlu de prejudiciu material.

Se încasează din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Boțan George suma de 5000 (cinci mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în prezenta cauză.

În rest, acțiunea se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărîrea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
Judecătorul /semnătura/ Angela CIUBOTARU

Copia veridică